

**Република
Македония**

Април 2015

Калина Димитрова, Водещ икономически
анализатор

k.dimitrova@bcra-bg.com

Д-р Кирил Григоров, Финансов анализатор

grigorov@bcra-bg.com

Венцеслав Петров, Финансов анализатор

v.petrov@bcra-bg.com

ДЪРЖАВЕН РЕЙТИНГ	Първоначален рейтинг 14.09.2015	Мониторинг 14.04.2016
Дългосрочен рейтинг:	нВВ-	нВВ-
Перспектива:	Стабилна	Негативна
Краткосрочен рейтинг:	нВ	нВ

- н – непоискан рейтинг

БАКР – АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ АД (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазари агенции, без териториални или други ограничения.

“БАКР - АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ” АД присъжда на Република Македония непоискан държавен рейтинг **нВВ-** (дългосрочен) и **нВ** (краткосрочен) със **негативна перспектива**.

Този държавен рейтинг е публикуван като изключение от обявения календар на БАКР за държавни рейтинги с цел да се обърне внимание на значителното влошаване в степента на вътрешна и външна политическа нестабилност в Република Македония напоследък. БАКР счита, че предвид тези събития, би представлявало забавяне да се изчака преразглеждането на този държавен рейтинг след 5 месеца, при настъпването на следващата планирана дата по календар.

Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на държавен рейтинг:

(http://www.bcra-bg.com/files/file_329.pdf).

За изработването на доклада и присъждането на рейтинг е използвана публична информация от Национална банка на Р. Македония, Национален статистически офис, Министерство на финансите, Световната банка, Международния валутен фонд, Европейската комисия, база данни на БАКР и други. БАКР използва източници на информация, които смята за надеждни, но не гарантира точността, адекватността и пълнотата на използваната информация.

Политическата обстановка в страната през последните години в Република Македония е нестабилна, с проблеми, произтичащи от тежки конфликти между управляващата партия - ВМРО-ДПМНЕ¹ и опозиционната - СДСМ². Политическата криза ескалира към края на 2014 г. и началото на 2015 г. след като опозицията заяви, че притежава записи на незаконни подслушвания от управляващата партия на политици, държавни служители и пр. и ги оповестява периодично, като записите свидетелстват за нарушения на ВМРО-ДПМНЕ. От своя страна полицията повдигна обвинения срещу лидера на СДСМ за шпионаж в полза на чужди служби и опит за преврат. В допълнение, съдържанието на записите разкрива тежки нарушения срещу правовата държава и демокрацията, дълбоки структурни проблеми в страната, практическо сливане между държавата и управляващата партия, зависимости и политически назначения в съдебната система, почти пълно отсъствие на независими медии, корупция, конфликт на интереси и др. В началото на 2016 г. министър-председателят на Р. Македония подаде оставката на своя кабинет, с което започна подготовката за предсрочни избори.

Законоустановената процедура по провеждане на предсрочни избори в Р. Македония изисква в периода до средата на м. април 2016 г. президентът на страната да подпише указ за провеждане на избора. До изтичането на този период обаче действията на президента Георге Иванов породиха безредици в столицата Скопие. Иванов обяви амнистия на над 50 политически фигури от правителствените и от опозиционните сили, обвиняеми по корупционния скандал, свързан с масови подслушвания от началото на 2015 г., дискредитирайки по този начин специалната прокуратура и предизвиквайки общественото недоволство. Масовите протести в столицата пораждат несигурност около бъдещата политическа обстановка в страната. Събитията свидетелстват за липсата на устойчиви механизми, недостатъчно демократично развитие и липса на воля сред политическия елит.

Сложната международна ситуация също влияе върху стабилността в страната, главно поради факта, че Република Македония се намира на един от главните маршрути на бежанците от Сирия към Централна Европа. В същото време, в страната продължава да съществува опасност от етническо и/или религиозно противопоставяне между мнозинствата и малцинствата. Сепаратистки настроения в дадени региони (населени с етнически албанци) също засилват националистическите и ксенофобски настроения и допълнително дестабилизируют политическата система.

Въпреки негативните събития с геополитически характер, икономиката на Р. Македония продължава да отчита стабилен растеж от над 3.0% на годишна база през първите 3 тримесечия на 2015 г. Основният двигател е потреблението на домакинствата, което се очаква да се запази високо през следващата година, допълнено от потреблението на правителството и износа на стоки и услуги. От друга страна, вносът на стоки и услуги бележи забавяне през изминалата година.

Търговският баланс на страната се запазва отрицателен, но бележи значително свиване спрямо отчетения за 2014 г. Балансът при услугите продължава да се характеризира с излишъци, а текущата сметка остава в дефицит, който се разширява значително през 2015 г. По-съществени промени във финансовата сметка се забелязват в групите на портфейлните инвестиции, в другите инвестиции и в международните резерви. Нетните ПЧИ (преки чуждестранни инвестиции) намаляват постепенно през 2015 г. поради несигурната политическа обстановка.

Коефициентът на безработица в страната бележи лек спад, но остава на високи нива. Дългосрочната безработица също представлява проблем, тъй като заема значителен дял в общата безработица. Доходите регистрират реално нарастване, дължащо се както на номиналният им ръст, така и на спада в общото ценово равнище в страната. Основните причини за дефлационните процеси през 2015 г. са слабата икономическа активност и ниските ценови равнища в основните търговски партньори на страната, спадът в цените на петрола на международните пазари, както и понижението в

¹ Вътрешна македонска революционна организация – Демократическа партия за македонско национално единство

² Социалдемократически съюз на Македония

цените на транспорта и комуникационните услуги вътре в страната.

Дефицитът по държавния бюджет като отношение към БВП се свива през 2015 г., но ЕК предвижда той да се запази над 3.0% от БВП до 2017 г. Към края на 2015 г. и началото на 2016 г. правителството предприема определени промени във фискалния сектор. Разходите нарастват в резултат на повишението в пенсиите и помощите, както и на увеличението в капиталовите разходи за подобряване на инфраструктурата в страната. По отношение на приходите се забелязва растеж, дължащ се основно на постъпленията от корпоративен данък и акцизите, докато в постъпленията от ДДС се отчита по-ниска събираемост спрямо година по-рано.

Държавният дълг бележи леко покачване през 2015 г., но остава значително под прага от 60% от БВП, поради което може да се счита за положителен фактор при оценяване задлъжнялостта на страната.

Перспектива:

Негативната перспектива на държавния рейтинг на Република Македония отразява мнението на БАКР, че през следващите години настоящата политическа криза би могла да се отрази неблагоприятно на основните икономически показатели за страната и нейната кредитоспособност.

БАКР би обмислила повишаване в Държавния рейтинг и/или подобряване на Перспективата на Република Македония, ако страната стабилизира политическата си ситуация, включително чрез достигането до консенсус относно изборите между основните политически сили, както и ако бъде постигнат напредък по международните ангажименти на страната.

Регулаторни оповестявания

Инициатива за рейтинга

Това е непоискан държавен рейтинг. Оценяваното лице или свързана трета страна не са участвали в процеса на определяне на държавния рейтинг. БАКР не е имала достъп до счетоводните сметки, управленческите и други представляващи интерес вътрешни документи на оценяваното лице или на свързана трета страна.

Моля, посетете www.bcra-bg.com за пълната политика на БАКР относно непоисканите кредитни/държавни рейтинги.

Резюме на протокола от Рейтинговия комитет:

Членовете на Рейтинговия комитет обсъдиха оценката на редица рейтингови фактори, включени в модела за оценка, съгласно **Методологията за присъждане на държавен рейтинг**. Членовете на комитета обсъдиха с преимущество въпросите, свързани с политическата криза в страната и несигурността по отношение на очакваните предсрочни избори, планирани за м. юни 2016 г. Обсъдено беше засилването на бежанския натиск по границата на страната и възможните негативни ефекти, свързани с него. Беше отчетено запазването на тенденциите в основните икономически показатели от последния преглед на рейтинга на страната от м. март 2016 г.

Държава	Класификация за развитие на икономиката	Индикатор за възможност за изпълнение на дълг
Република Македония	<i>Emerging and Developing Europe</i> (класификация според МВФ)	<i>Суап срещу фалит (CDS Market) – не е налично</i>

Индикатор	2015** I-IX	2014* I-IX	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
БВП (текущи цени, в млрд. EUR)	6.8	6.3	8.5	8.1	7.6	7.5	7.1	6.8	6.8	6.1
<i>Крайно потребление на домакинства</i>	4.6	4.5	6.0	5.8	5.6	5.6	5.4	5.2	5.3	4.7
<i>Крайно колективно потребление</i>	1.1	1.0	1.4	1.4	1.4	1.4	1.3	1.3	1.3	1.0
<i>Бруто капиталобразуване</i>	2.0	1.8	2.6	2.3	2.2	2.0	1.7	1.7	1.9	1.4
<i>Износ на стоки и услуги</i>	3.3	3.0	4.1	3.6	3.4	3.6	2.8	2.2	2.9	2.7
<i>Внос на стоки и услуги</i>	4.2	4.1	5.6	5.0	5.1	5.0	4.1	3.7	4.6	3.8
БВП реален ръст (в %)	3.7*	3.3*	3.5*	2.9	-0.5	2.3	3.4	-0.4	5.5	6.5
БВП на глава от населението (EUR) [2]	-	-	4,111	3,914	3,667	3,654	3,448	3,220	3,225	2,906
Средна месечна нетна заплата (EUR)	354.33	-	347.19	343.39	339.88	338.99	334.21	325.58	262.56	238.33
Инфлация – ИПЦ (средно, кумулативна база, в %)	-0.3	-	-0.3	2.8	3.3	3.9	1.6	-0.8	8.3	2.3
Коефициент на безработица (в %, над 15 г.)	25.5	27.9	28.0	29.0	31.0	31.4	32.1	32.2	33.8	34.9
Среден валутен курс MKD/EUR	61.61	-	61.62	61.58	61.53	61.53	61.51	61.27	61.27	61.18
Среден валутен курс MKD/USD	55.50	-	46.44	46.40	47.90	44.23	46.46	44.08	41.86	44.72
<i>В млн. EUR</i>										
Нетен износ [3]	-	-1,471.1	-1,470.4	-1,628.2	-1,429.1	-1,301.1	-1,459.4	-1,701.1	-1,088.5	-1,088.5
Търговски баланс [4]	-1,725.7	-1,762.0	-1,748.1	-1,946.7	-1,838.0	-1,602.2	-1,699.8	-1,966.9	-1,356.5	-1,356.5
Текуща сметка	-127.3	-113.7	-146.8	-223.7	-189.2	-144.0	-457.1	-862.2	-421.2	-421.2
<i>Текуща сметка (% от БВП)</i>	-1.4	-0.8	-1.6	-3.2	-2.5	-2.0	-6.8	-12.7	-6.9	-6.9

		В млрд. EUR [1]						
		2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Държавен бюджет	Приходи	-	2.54	2.45	2.43	2.39	2.30	2.22
	Разходи	-	2.90	2.78	2.73	2.58	2.47	2.40
	Бюджетен баланс	-	-0.36	-0.33	-0.30	-0.19	-0.17	-0.18
	Излишък Дефицит (% от БВП)	-	-4.2	-3.9	-3.8	-2.5	-2.4	-2.6
Държавен дълг	Държавен дълг	3.92	3.92	3.28	2.91	2.41	1.94	1.77
	Държавен и държавно-гарантиран дълг (% от БВП), от който:	43.7	46.0	40.5	38.3	32.0	27.2	26.2
	Държавно-гарантиран дълг (вътрешен и външен) (% от БВП)	7.6	7.7	6.3	4.7	4.3	3.2	2.6
Брутен външен дълг		6.35	5.99	5.22	5.17	4.85	4.11	3.78
Като % от БВП		69.9	70.2	64.3	68.2	64.2	57.8	55.9
Брутни чуждестранни резерви (наличност към края на периода)		2.26	2.44	1.99	2.19	2.07	1.71	1.60
Нетна международна инвестиционна позиция		-4.77	-4.55	-4.56	-4.18	-3.97	-3.63	-3.61

* Предварителни данни за 2014 г.

** Оценки за 2015 г.

[1] Стойностите в EUR са изчислени по обменния курс MKD/EUR за съответния период.

[2] Получената стойност представлява отношението на БВП на глава от населението в LCU (местна валутна единица) по текущи цени съгласно данни от Световната банка и средния валутен курс на MKD/EUR за съответния период по данни от НБРМ.

[3] [Износ – Внос] (национална статистика; по текущи цени); Стойностите в EUR са изчислени по обменния курс MKD/EUR за съответния период.

[4] Данните са в съответствие със статистиката за международен обмен (The data are in accordance with foreign trade statistics; from NBRM).